

СТАНОВИЩЕ

от проф. Евгения Борисова Димитрова, дп

Относно:

дисертационен труд на

Георги Димитров Митрев

представен за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“
по научна специалност *Теория и методика на физическото възпитание и спортната*
тренировка (вкл. методика на ЛФК)

на тема: **„Профилактика на травмите на колянната става в баскетбола“**

Травмите на колянната става при баскетболисти са с относително висока честота и нарушават нормалния тренировъчен процес. Няма ясно изградена програма за профилактиката им, която е от основно значение за състезатели и треньори. В този смисъл считам, че темата е актуална и значима.

ПО СТРУКТУРАТА

Дисертационният труд е добре структуриран. Включва увод, цел и задачи на дисертационния труд, литературен обзор, собствени наблюдения, изводи, препоръки, заключение, библиография (общо 144 страници) и 11 страници приложения. Библиографският списък е от 106 заглавия, от които 23 на кирилица и 82 на латиница и 1 уебсайт.

Целта и задачите на дисертационния труд са правилно формулирани. Те дават възможност да се акцентира на приносните моменти на изследването.

ПО ЛИТЕРАТУРНИЯ ОБЗОР

Обзорът е достатъчно обхванат, цитирани са класически и съвременни автори по темата. Направен е задълбочено, аналитично и критично. Над 60% от източниците са от последните 10 години. Показва научната осведоменост и компетентност на докторанта по проблема. Обобщението, относно липсата на данни за изградена цялостна система за функционално изследване в баскетбола, предпоставките и причините за травми на коляното, разработените профилактични тренировъчни програми, които се изпълняват като самостоятелни тренировки в предсезонната подготовка или в част от състезателния период, но без ясни резултати от приложението им, мотивират докторанта към разработване на дисертационния труд.

ПО СОБСТВЕНИТЕ ПРОУЧВАНИЯ

На базата на проучването на литературните източници правилно е уточнена **работна хипотеза**, подлежаща на статистическа проверка.

Контингентът на изследването обхваща 65 здрави лица, активни баскетболисти от школата и професионалния мъжки отбор на Баскетболен клуб (БК) „Рилски спортист“ и Националния отбор (НО) на България за юноши до 18 години, разпределени в една контролна група и две работни групи. Направена е подробна характеристика на контингента с подходящо онагледяване.

Методиката на изследването е богата и разнообразна. Тя включва: антропометрични данни – ръст, тегло, абсолютна и относителна дължина на долните крайници, тестове за изследване на медио-латералната стабилност на колянна става, тестове за скъсяване на мускули, специализиран тест за измерване на Q – ъгъла, тест за баланс и координация (Shark skill test). Използвани са подходящи методи за статистическа обработка на резултатите.

Разработената профилактична програма е описана компетентно и точно. Тя има три основни аспекта: подбор на подходящи, достатъчно информативни тестове за функционална оценка; приложение на специализирани средства на кинезитерапията за релаксиране на скъсени мускули на базата на резултатите от функционалното изследване и подбор на подходящи упражнения за овладяване на мускулния дисбаланс. Програмата е адаптирана към баскетболния тренировъчен процес и се прилага в подготвителния и състезателния периоди при основната работна група (ОРГ) и при работната група на подрастващите момчета (РГ2). Контролната група с провеждала стандартна физическа и баскетболна подготовка.

Резултатите и анализът към тях са детайлно изложени, анализирани и добре онагледени. Докторантът обсъжда последователно промените на всеки един от проведените функционални тестове. Направено е подходящо обобщение и дискусии относно ефективността на профилактичната програма за редуциране на рисковите фактори за травматични увреди като е ограничено скъсяването на мускулите, намалена е асиметрията и са редуцирани стойностите на Q – ъгъла до нормата.

ПО ИЗВОДИТЕ И ПРЕПОРЪКИТЕ

От работата са изведени 5 извода, голяма част от които са с научно-приложен характер и биха били ценни за кинезитерапевтичната практика. Направени са и четири

препоръки, относно приложението на системата за функционално изследване и програмата за профилактика на травмите при баскетболисти.

ПРИНОСИ

Научните приноси на дисертационния труд могат да бъдат диференцирани в две основни групи:

А. Приноси с научен характер

- Разработен е **алгоритъм за функционално изследване** на баскетболисти с оглед установяване и редуциране на рисковите фактори за травми на коляното.

В. Приноси с научно-приложен характер

- Апробирана и приложена на практика е **профилактична програма**, включваща специализирани средства на кинезитерапията за релаксиране на скъсени мускули и упражнения за овладяване на мускулния дисбаланс, която обогатява теорията и практиката на кинезитерапията.

- Публикувани са резултати от изследвания при значителен брой баскетболисти, анализът на които потвърждава положителния ефект на профилактичната програма за подобряване на функционалните им показатели и тренировъчните резултати.

Авторефератът добре отразява същността на дисертационния труд.

Представен е и списък от 4 публикации по темата.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Считам, че представеният дисертационен труд на тема: „ПРОФИЛАКТИКА НА ТРАВМИТЕ НА КОЛЯННА СТАВА В БАСКЕТБОЛА” има достатъчни научно-практически приноси и препоръчам на членовете на научното жури да гласуват **положително** за присъждане на образователната и научна степен “Доктор” на Георги Димитров Митрев, по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)”, професионално направление 7.4. Обществено здраве.

26.11.2016 г.

Подпис:

проф. Евгения Димитрова, дн